

VÄLJ RÄTT UTTRYCK

MAY REINIKAINEN

INNEHÅLL

EDELLEEN	.....	172
ESITELLÄ	.....	173
ESITTÄÄ	.....	173
JAKAA	.....	182
JATKUVASTI	.....	185
LAATIA	.....	189
LAITOS	.....	193
TIETO	.....	193
TUTKIA	.....	198
TUTKIMUS	.....	199
TUTUSTUA	.....	203
VIELÄ	.....	204
YHÄ	.....	209

EDELLEEN, YHÄ, YHÄ EDELLEEN adverb

Se JATKUVASTI I

Vidare betyder bara edellisen lisäksi och eteenpäin.

Vidare kan däremot inte användas i betydelserna 'vielä(kin)', 'vastedeskin' eller 'koko ajan'.

1. fortfarande, alltjämt, ännu, än

Se VIELÄ I, Tidsadverb, Jakande sats, punkt 1.

vielä(kin), tälläkin
hetkellä

Läget är fortfarande (el. alltjämt, ännu) lugnt. Tilanne on edelleen rauhallinen.

vielä(kin), silläkin
hetkellä

År 1980 var han fortfarande (el. alltjämt, ännu) i Sverige. Vuonna 1980 hän oli edelleen Ruotsissa.

2. också i fortsättningen, allt fortfarande, fortsättningsvis

vastedeskin

Föreningen planerar att också i fortsättningen (el. allt fortfarande, fortsättningsvis) hålla sina möten på onsdagar. Yhdistys suunnittelee pitävänsä edelleen kokouksensa keskiviikkoisin.

3. hela tiden, alltjämt, allt fortfarande

yhä, yhä edelleen =
koko ajan

Behovet av språkkunskaper ökar hela tiden (el. alltjämt, allt fortfarande). Kielitaidon tarve lisääntyy edelleen.

4. vidare

edellisen lisäksi,
edellä mainitun
lisäksi

Se även VIELÄ II Gradadverb punkt 5. Han tog vidare upp frågan om övertidsarbete. Hän otti edelleen esille ylityökysymyksen.

5. vidare

eteenpäin

Jag reser till Stockholm och därifrån vidare till Oslo. Matkustan Tukholmaan ja sieltä edelleen Osloon. Varan ska sändas till London för vidare befordran till Oxford. Tavara on lähetettävä Lontooseen edelleen toimitettavaksi Oxfordiin.

6. äter/välja, om/välja

valita uudelleen

Han återvaldes (el. omvaldes) till ordförande. Hänet valittiin edelleen puheenjohtajaksi.

ESITELLÄ verb

Se även ESITTÄÄ

näyttää ja selittää
miten jk toimii,
miten jtk käytetään,
selittää havainnolli-
sesti

1. demonstrera ngt för ngn

Expediten demonstrerade ett kylskåp för kunden.
Myyjä esitteli jääkaappia asiakkaalle.

selostaen näyttää;
tutustuttaa,
selostaa,
kuvailla

2. presentera ngt för ngn
ngn ngt

Han presenterade den nya prototypen för
publiken.
Hän esitteli uutta prototyyppiä yleisölle.

Artikeln presenterar en okänd ungersk för-
fattare.
Artikkeli esittelee tuntematonta unkarilaista
kirjailijaa.

presentera forskningsresultat

tutustuttaa toisiinsa *

Får jag presentera, Kalle Andersson och Anna
Karlsson.
Saanko esitellä, Kalle Andersson ja Anna Karls-
son.

esitellä itsensä

3. presentera sig för ngn

Han presenterade sig först för oss.
Hän esitteli itsensä ensin meille.

selostaen näyttää

4. (före)visa ngt för ngn
ngn ngt

Förevisa brukas i sakprosa, medan visa represen-
terar ledigare stil.

(före)visa en lägenhet, samlingarna i ett
museum, en sevärighet

toimia esittelijänä

5. föredra

föredra ett ärende vid ett sammanträde, inför
presidenten
esitellä asia kokouksessa, presidentille

ESITTÄÄ verb
Se även ESITELLÄ

Det finska verbet 'esittää' har en mycket om-
fattande användning, medan svenskan saknar ett
verb med lika vid distribution. 'Esittää' mot-

svaras därför i svenskan av många verb med sins-
emellan olika betydelse. I olika stilarter an-
vänds också olika verb. En gällande regel, när det
gäller att välja rätt motsvarighet till 'esit-
tää' i svenskan, är ofta att först ersätta
'esittää' med ett konkretare finskt uttryck och
översätta detta till svenska. Ex. Hän esitti lä-
hempää tuttavuutta - Hän ehdotti lähempää tutta-
vuutta = Han föreslog närmare bekantskap. Ex.
Hän esitti (antoi) hyvin luonnollisen selityksen
= Hon gav en mycket naturlig förklaring. Ex. Hän
esittää (ilmaisee) ajatuksensa hyvin selkeästi =
Hon uttrycker sig mycket klart.

E S I T T Ä Ä I

TUODA JULKI, ESITELLÄ: FRAM/LÄGGA, KOMMA MED, FÖRE-
TE, FÖRELÄGGA, PRESENTERA

'Esitellä' = 'tuoda julki' kan i allmänhet åter-
ges med framlägga, medan förete och förelägga
kan ta bara ett fåtal substantiv som objekt.
Förete och förelägga representerar stelar sak-
prosa. Komma med är vanligt i ledig stil till-
sammans med objekt med abstrakt betydelse. Med
konkreta objekt betyder komma med däremot 'tuoda'.
Presentera betyder esitellä och kan nyttjas
i alla de fall då 'esittää' har innebörden 'tuoda
julki' = 'esitellä'. Inget av de ovan nämnda
verben kan ta en att-sats som objekt.

1. fram/lägga ngt för ngn

- Att-sats

Fast sammansättning förekommer endast i stelar sakprosa.

Framlägga är ett frekvent verb och kan kombi-
neras med ett stort antal substantiv som objekt.
'Esittää' = 'tuoda julki' kan i allmänhet åter-
ges med framlägga.

tuoda julki,
esitellä

framlägga ett förslag, en plan, ett projekt, en
rapport, en utredning (selvitys), resultat, fak-
ta (tosiseikkoja), dokument, material, bevis
(todisteita), skäl, en verksamhetsberättelse,
krav, villkor, en teori, en tes, en hypotes, en
lära, en synpunkt (näkökohta), en åsikt (mieli-
pide), en opinion (mielipide)

2. komma med ngt

- Dativobjekt

-Att-sats

Ledig stil.

tuoda julki
(abstraktin objek-
tin yhteydessä)

komma med ett förslag, en idé, en synpunkt, en
förklaring, en fråga, en anmärkning, kritik, en
beskyllning (syytös), en undanflykt (veruke)

3. förete ngn ngt
ngt för ngn

- Att-sats

Sakprosestil, rätt sällsynt i denna betydelse.

tuoda julki

förete bevis (todisteita), sakliga skäl (asial-
lisiä syitä)

4. förelägga ngn ngt
ngt för ngn

- Att-sats

Sakprosestil, sällsynt i denna betydelse.

tuoda julki

förelägga klara bevis

5. presentera ngt för ngn
ngn ngt

-Att-sats

presentera kan användas i alla de fall där
'esittää' betyder 'esitellä' = 'tuoda julki'.
Det kan alltså ta alla de objekt som räknas upp
under verbet fram/lägga.

esitellä = tuoda julki,
selostaa

presentera ett förslag, en plan, ett projekt etc
(se fram/lägga)

E S I T T Ä Ä II

ANTAA TOIMENPITEITÄ VARTEN: FÖRELÄGGA, FRAM/LÄGGA

1. förelägga ngn ngt

antaa toimen-
piteitä varten

Kontraktet förelades honom till granskning.
Sopimus esitettiin hänelle tarkastettavaksi.

förelägga ngn en handling till underskrift
esittää jllek asiakirja allekirjoitettavaksi

Lagen skall föreläggas presidenten till stad-
fästelse på tisdag.
Laki esitetään tiistaina presidentin vahvistet-
tavaksi.

2. fram/lägga ngt för ngn

antaa toimen-
piteitä varten

fram/lägga en doktorsavhandling till offentlig
granskning
esittää väitöskirja julkisesti tarkastettavaksi

E S I T T Ä Ä III

TOIMIA ESITTELIJÄNÄ, SELOSTAA: FÖREDRA, PRESENTERA

1. föredra ngt inför ngn

- Att-sats

toimia esitte-
lijänä,
selostaa

Herr A. föredrog ärendet inför presidenten.
Herra A. esitteli asian presidentille.

2. presentera ngt för ngn

toimia esitte-
lijänä,
selostaa

Ordföranden presenterade ärendet vid samman-
trädet.

Puheenjohtaja esitti asian kokouksessa.

E S I T T Ä Ä IV

ILMAISTA, LAUSUA, TUODA ESIIN: FRAMFÖRA, FRAMBÄRA,
FRAMSTÄLLA, ANFÖRA

1. framföra ngt till ngn

+ Att-sats

ilmaista, lausua,
tuoda esiin

Framföra är det vanligaste verbet för 'esittää'
= ilmaista, lausua, tuoda esiin. Framföra är ett
av de få verb för 'esittää' som kan ta en att-
sats som objekt.

framföra en hälsning (tervehdys), hälsningar
(terveisii), lyckönskningar, sitt tack, sin
tacksamhet, en ursäkt (jfr ESITTÄÄ V anföra ngt
till sin ursäkt), ett beklagande (valittelu),
ett påstående (väite), en teori, ett ärende
(asia), en synpunkt, en uppfattning (käsitys),
en åsikt, en tes, ett argument, ett förslag, en
förhoppning (toive), en önskan (toivomus), ett
önskemål, krav, anmärkningar, klagomål (vali-
tus), kländer (moite), en reklamation (reklamaa-
tio), en protest (vastalause), kritik

Han framförde åsikten att saken borde redas ut
ordentligt.

Hän esitti käsityksenään, että asia olisi perus-
teellisesti selvitettävä.

Med att-sats:

R. framförde, att presidenten var mycket upp-
rörd.

R. esitti, että presidentti oli hyvin järkytty-
nyt.

Det har framförts på engelskt håll, att mötet
borde uppskjutas.

Englantilaiset ovat esittäneet, että kokous oli-
si lykättävä.

Det är angeläget att få framfört, att saken är
brådskande.

On tärkeätä saada esitettyä, että asia on kii-
reellinen.

2. frambära ngt för ngn

- Att-sats

Högtidlig stil.

frambära tacksägelser (kiitokset), ursäkter

lausua, ilmaista,
tuoda esiin

3. framställa ngt för ngn

- Att-sats

Framställa har inte alls lika vid distribution som 'framföra'. Det används närmast med substantiv som anger begäran, förslag, önskemål, krav, klagomål. Framställa betyder inte 'ilmaista' (jfr framföra sitt tack).

lausua, tuoda esiin
pyyntö, toivomus,
ehdotus, vaatimus,
valitus

framställa en anhållan (pyyntö), en begäran (pyyntö), ett önskemål, ett förslag, ett yrkande (ehdotus, vaatimus), ett anspråk (vaatimus), skadeståndsanspråk (vahingonkorvausvaatimus), krav, klagomål, en reklamation

4. anföra

- Att-sats

I betydelsen 'tuoda esiin' är anföra sällsynt.

tuoda esiin

anföra besvär mot en dom
valittaa tuomiosta

E S I T T Ä Ä V

ESITTÄÄ TUEKSI, TODISTUKSEKSI, SYYKSI, VEDOTA JHK:
ANFÖRA

anföra

- Att-sats

esittää tueksi,
todistukseksi,
syyksi tms.,
vedota jhk

Har ni något annat att anföra?
Onko teillä mitään muuta esitettävänä?

med stöd av det ovan anförda
edellä esitetyn nojalla

anföra fakta, sifferuppgifter etc som stöd för sin uppfattning

anföra (ngt som) argument, bevis, exempel, skäl
anföra ngt till sitt försvar (puolustukseksen),
till sin ursäkt (anteeksipyyntönään)

Till vår ursäkt vill vi anföra följande.
Anteeksipyyntönämme haluamme esittää seuraavaa.

ESITTÄÄ VI

EHDOTTAA: FÖRESLÅ

HEITTÄÄ ESIIN: FRAMKASTA

Både föreslå och framkasta kan ta en att-sats som objekt.

1. föreslå ngn ngt

+ Att-sats

ehdottaa

föreslå en skål (malja), närmare bekantskap (lämpää tuttavuutta)

Någon föreslog, att lönerna skulle sänkas.
Joku esitti, että palkkoja alennettaisiin.

Jag föreslår, att saken tas upp till övervägande.

Esitän asian harkittavaksi.

Två nya tjänster föreslås inrättade.
Kaksi uutta virkaa esiteään perustettavaksi.

2. framkasta ngt

+ Att-sats

heittää esiin

framkasta en anmärkning, en fråga, ett förslag, ett påstående (väite)

Han framkastade, att vi skulle resa tillsammans.
Hän esitti, että matkustaisimme yhdessä.

ESITTÄÄ VII

KUVATA: FRAMSTÄLLA, FÖRESTÄLLA

1. framställa ngt för ngn

kuvata sanoin
tai kuvin

Han framställde saken helt annorlunda för mig än för Bengt.
Hän esitti asian minulle aivan toisin kuin Bengtille.

Porträttet framställer henne som alldeles ung.
Muotokuva esittää häntä aivan nuorena.

2. föreställa ngt

kuvata,
symbolisoida

Bilden föreställer en katt.
Kuva esittää kissaa.

Lisa föreställde en häxa i pjäsen.
Lisa esitti näytelmässä noitaa.

E S I T T Ä Ä VIII NÄYTTÄÄ, OTTAA ESIIN:

UPPVISA, FÖRETE, PRESENTERA

1. upp/visa ngt för ngn

näyttää,
ottaa esiin

Fast sammansättning förekommer endast i stelare sakprosa.

Han vägrade att visa upp sitt pass för tull-tjänstemannen.
Hän kieltäytyi esittämästä passiaan tullivirkailijalle.

Biljetten bör uppvisas vid anfordran.
Lippu on vaadittaessa esitettävä.

2. förete ngt för ngn
ngn ngt

Sakprosestil.

förete sitt pass, betyg, fullmakt (valtakirja), ett dokument

näyttää;
näyttää ja antaa

Den sökande bör förete läkarintyg.
Hakijan on esitettävä lääkärintodistus.

3. presentera ngt för ngn
ngn ngt

näyttää ja antaa

Han presenterade mig en oväntat stor räkning.
Han presenterade en oväntat stor räkning för mig.
Hän esitti minulle odottamattoman suuren laskun.

presentera en check för inlösen
esittää sekki lunastettavaksi

presentera en växel till betalning
esittää vekseli maksettavaksi

E S I T T Ä Ä IX NÄYTTÄÄ YLEISÖLLE

FÖREVISA, VISA, SÄNDA

1. förevisa ngt för ngn
ngn ngt

näyttää yleisölle

Sakprosestil.

förevisa en film för publiken

2. visa ngt för ngn
ngn ngt

näyttää yleisölle

visa en film, en tv-pjäs, ett tv-program

Programmet visas i repris i kväll.
Ohjelma esitetään uusintana tänä iltana.

Kalle Holmberg har haft framgång med den också tv-visade pjäsen Sju bröder. Kalle Holmbergilla on ollut menestystä myös televisiossa esitetyillä näytelmällä Seitsemän veljestä.

3. sända

esittää radiossa,
televisiossa

sända en pjäs, ett hörspel (kuunnelma), ett tv-spel, ett program

Programmet om Afrika sänds i radio i december. Afrikasta kertova ohjelma esitetään radiossa joulukuussa.

TV 2 sänder i kväll Anna Karenina.
TV 2 esittää tänä iltana Anna Kareninan.

E S I T T Ä Ä X

ESIINTYÄ: UPPFÖRA, FRAMFÖRA, GE, SPELA, VISA, FRAMSTÄLLA, SJUNGA, LÄSA (UPP), DEKLAMERA

1. uppföra ngt för ngn

uppföra ett skådespel (näytelmä), en pjäs (näytelmä), en operett, en dans, ett musikstycke, en symfoni

Nationaloperan uppför i kväll Aulis Sallinens Det röda strecket.
Kansallisooppera esittää tänä iltana Aulis Sallinens Punaisen viivan.

2. framföra ngt för ngn

framföra ett musikstycke, en symfoni, ett verk för oboe, en schlager, folkdanser, en monolog, en dialog, ett tal, en pantomim, ett program

3. ge ngt för ngn
(inte: *ge ngn ngt)

ge en konsert, ett hörspel (kuunnelma), en tv-pjäsa får en stor publik

Radioteatern ger i kväll hörspelet i repris.
Radioteatteri esittää tänä iltana kuunnelman uusintana.

4. spela ngt för ngn

tulkita, näytellä,
soittaa

spela en pjäs, ett teaterstycke, en roll, Hamlet, ett musikstycke, spela violin (esittää viulunsoittoa)

Han spelade Hamlet.
Hän esitti Hamletia.

Beethoven är en av vår tids mest spelade kompositörer.
Beethoven on aikamme eniten esitettyjä säveltäjiä.

5. visa ngt för ngn
ngn ngt

visa trollkonster (taikatemppuja)

6. framställa

Inte så vanligt som spela.

esittää roolia

Hon framställde Ofelia på scenen.
Hän esitti Ofeliaa näyttämöllä.

7. sjunga ngt för ngn

laulaa

sjunga en sång, en visa, en serenad

8. läsa (upp), deklamera ngt för ngn

lausua

läsa (upp), deklamera en dikt

E S I T T Ä Ä XI

DIVERSE VERB

ange orsaken
esittää syy

anlägga en intressant synpunkt
esittää mielenkiintoinen näkökohta

anmäla sin reservation mot ett beslut
esittää eriävä mielipide päätöstä vastaan

göra ett uttalande
esittää lausunto

inlägga protest mot ett beslut
esittää protesti päätöstä vastaan

lämna uppgifter, upplysningar, information
esittää tietoja

resa anspråk, krav
esittää vaatimuksia

resevera sig mot ett beslut
esittää eriävä mielipide päätökseen

räkna upp exempel
esittää esimerkkejä

ställa en fråga
esittää kysymys

uttrycka sig klart
esittää ajatuksensa selvästi

en utövande konstnär
esittävä taiteilija

yttra sig
lausua mielipiteensä, käyttää puheenvuoro

Ordföranden frågade, om någon ytterligare ville
yttra sig.
Puheenjohtaja kysyi, halusiko joku esittää vielä
muuta.

J A K A A verb

Det finns många svenska verb för 'jakaa' i dess olika betydelser. Olika prefix framför dela ger olika betydelser åt verbet. De flesta av dessa verb kan numera användas också utan prefix, varför dela kan betyda både (av)/dela, (in)/dela, (för)dela och (upp)/dela.

1. dela ngt i

med
mellan

jakaa osiin,
paloitella,
halkaista

Vi delar äpplet i två delar.
Jaamme omenan kahteen osaan.

suorittaa jako,
jakaa osuuksia,
osittaa

Summan (vinsten, förlusten, utgifterna) delades jämnt mellan ägarna.
Summa (voitto, tappio, menot) jaettiin tasan omistajien kesken.

hajottaa

Tvisten har delat styrelsen i två läger.
Riita on jakanut hallituksen kahteen leiriin.

kokea yhdessä jkn kanssa,
olla yhteistä jkn kanssa

dela äran (kunnia), skammen (häpeä), dela sorg och glädje
Vi delade rum under studietiden.
Jaoimme huoneen opiskeluaikana.

jakaa luku (mat.)

Talet kan delas (el. divideras) med 3.
Luku voidaan jakaa kolmella.

2. dela på

jakaa etu, työ,
rasitus tms

Vi ska dela på vinsten (arbetet, bördan).
Jaamme voiton (työn, taakan).

3. (av)/dela

Fast sammansättning förekommer även i ledigare stil.

jakaa kahtia, osiin

Rummet kan delas (av) med en skärm.
Huoneen voi jakaa väliseinällä.

olla osien välisenä
rajana, erottaa

Mellänväggen (av)delar rummet i två delar.
Väliseinä jakaa huoneen kahteen osaan.

4. (in)/dela ngt i

efter

Fast sammansättning förekommer även i ledigare sakprosa.

jakaa ryhmiin, luokitella,
ryhmitellä,
lajitella

Vi ska dela (in) klassen i två grupper.
Jaamme luokan kahteen ryhmään.

Boken är (in)delad i åtta kapitel.
Kirja on jaettu kahdeksaan lukuun.

Befolkningen brukar indelas bl.a. efter ålder och kön.

Väestö on tapana jakaa ryhmiin mm. iän ja sukupuolen mukaan.

5. (för)dela ngt på
mellan
bland
till
över

jakaa osuksiin ja antaa ne usealle henkilölle, jakaa (tasaisesti tai epätasaisesti) usealle henkilölle, alueelle tai ajanjaksoille, annostella

Vi har 50 000 mark att (för)delas bland (el. till) de nödställda. (inte: *dela upp, jfr uppdela)
Meillä on 50 000 markkaa jaettavana hätäalaisille.

Hur ska bidragen (för)delas?
Miten avustukset on jaettava?

Vi måste (för)delas arbetet rättvist på (el. mellan) alla deltagarna.
Meidän on jaettava työ oikeudenmukaisesti kaikkien osanottajien kesken.

Tyngden måste (för)delas jämnt över hela ytan.
Paino on jaettava tasaisesti koko pinnalle.

Kostnaderna ska (för)delas på (el. över) hela året.
Kustannukset on jaettava koko vuodelle.

Märk. fördela ordet 'myöntää puheenvuoroja'.

Det är ordförandens uppgift att fördela ordet.
Puheenjohtajan tehtävänä on myöntää puheenvuoroja.

6. (upp)/dela

Fast sammansättning förekommer endast i stelar sakprosa. Uppdela betyder både indela och fördela.

(upp)/dela i
efter

I betydelsen 'jakaa ryhmiin' är uppdela sällsyntare än indela.

jakaa ryhmiin, luokitella, ryhmitellä, lajitella

Vi ska dela upp (el. in/dela) klassen i två grupper.
Jaamme luokan kahteen ryhmään.

Befolkningen brukar delas upp (el. delas in) bl.a. efter yrken.
Väestö on tapana jakaa ryhmiin mm. ammattien mukaan.

(upp)/dela på
mellan
över

- Adverbial till sättet.

Skillnaden mellan uppdelade 'jakaa osuuksiin' och fördela är den, att man vid uppdelade närmast tänker på den tekniska proceduren att dela i flera delar, medan man då man fördelar något också tänker på att man ger någon det uppdelade. Uppdelade kan inte ta prepositionen 'till'.

Uppdelade brukas inte heller, då det är fråga om hur något fördelas, t ex jämmt, rättvist, lika etc.

Jfr Vi måste dela upp (el. fördela) arbetet på (el. mellan) alla barnen.

Vi måste fördela (inte: [†]dela upp) arbetet rättvist på (el. mellan) alla barnen.

jakaa osuuksiin,
jakaa usealle henkilöille, alueelle tai ajanjaksoille

De har delat upp (el. fördelat) ansvaret på (el. mellan) tre personer.

He ovat jakaneet vastuun kolmen henkilön kesken.

Kostnaderna ska delas upp (el. fördelas) på (el. över) hela året.

Kustannukset jaetaan koko vuodelle.

7. ut/dela ngt till ngn

Fast sammansättning förekommer endast i stelar sakprosa.

antaa eri ihmisille, annostella, jaella

Ledaren utdelade befallningar till hjälpstyrkorna.

Johtaja jakoi käskyjä apujoukoille.

levittää

Posten delas ut en gång om dagen.

Posti jaetaan kerran päivässä.

ojentaa

Kungen delar ut prisen på Nobelfesten.

Kuningas jakaa palkinnot Nobel-juhlassa.

myöntää

Stiftelsen delar ut 100 000 mark i stipendier.

Säätiö jakaa 100 000 markkaa stipendeinä.

jakaa osinkoa

Företaget delar ut 8 % på stamaktierna.

Yritys jakaa 8 % osinkona kantaosakkeille.

8. tilldela ngn ngt

antaa, myöntää

Sillanpää har tilldelats Nobelpriset i litteratur.

Sillanpäälle on myönnetty kirjallisuuden Nobel-palkinto.

9. distribuera ngt till ngn

hoitaa jakelu,
levittää

Tidningarna distribueras till prenumeranterna via vårt eget distributionsnät.
Lehdet jaetaan tilaajille oman jakeluverkostomme kautta.

10. dela med sig (av ngt) (åt ngn)

Jakaa muillekin omastaan,
antaa osa jllek jstk

Han delar aldrig med sig (åt andra).
Hän ei koskaan anna (toisille) omastaan.

Jag delar gärna med mig av mina äpplen (åt dig).
Annan mielelläni (sinulle) osan omenoistani.

Vi bör dela med oss av vårt överflöd till de hungrande i Afrika.
Meidän tulee jakaa osa liiastamme Afrikan nälkäänäkeville.

JATKUVASTI, YHÄ, YHÄ EDELLEEN adverb
Se EDELLEEN

I jatkuvasti, yhä, (yhä) edelleen = vielä(kin) = fortfarande
alltjämt
ännu, än

jatkuvasti, yhä, (yhä) edelleen = vastedeskin = också i fortsättningen
allt fortfarande
fortsättningsvis

jatkuvasti, yhä, (yhä) edelleen = koko ajan = hela tiden
alltjämt
allt fortfarande

1. fortfarande, alltjämt, ännu, än

'Jatkuvasti', 'yhä', '(yhä) edelleen' i betydelsen vielä(kin) motsvaras på svenska av fortfarande, alltjämt, ännu och ibland än. Se VIELÄ, Tidsadverb, Jakande sats, punkt 1.

fortfarande

Fortfarande betyder bara vielä(kin). Då 'jatkuvasti' betyder vastedeskin är de svenska motsvarigheterna också i fortsättningen, allt fortfarande och fortsättningsvis. Och då 'jatkuvasti' har innebörden koko ajan heter det hela tiden, alltjämt och allt fortfarande på svenska. Se punkterna 2 och 3.

Observera vidare, att fortfarande bara är adverb, inte adjektiv. Den vanligaste motsvarigheten till 'jatkuva' är fortsatt.

Fortfarande bestämmer verb som betecknar en handling som pågår eller ett tillstånd som råder, dvs ett skeende utan naturlig slutpunkt. Fortfarande står alltså endast tillsammans med fortgångsverb (durativa, imperfektiva verb), inte tillsammans med övergångsverb (terminativa, perfektiva verb).

I jakande sats kan fortfarande i allmänhet inte bestämma ett predikat i perfektum. I nekande sats betyder fortfarande 'ei vieläkään' och kan då stå också tillsammans med predikat i perfektum. Se VIELÄ I Tidsarverb, Nekande sats, punkt 2.

Fortfarande uttrycker en förväntan att skeendet ska upphöra eller att det ska vara annrolunda. Ibland anger fortfarande mycket tydligt att det är anmärkningsvärt, förvånansvärt, att skeendet pågår.

alltjämt

Alltjämt har vidare distribution än fortfarande. Det kan betyda både vielä(kin) och koko ajan i betydelsen yhä, inte i betydelsen koko kyseisenä aikana. Se punkt 4.

vielä(kin)
täälläkin hetkellä

Han använder fortfarande (el. alltjämt, ännu) färgtuber som han skaffade för fenton år sedan. Han käyttää jatkuvasti väriputkia, jotka hän hankki viisitoista vuotta sitten.

vielä(kin),
silloin vielä

Det regnade fortfarande (el. alltjämt, ännu, än), då vi kom hem.
Satoi jatkuvasti, kun tulimme kotiin.

2. också i fortsättningen, allt fortfarande, fortsättningsvis

Observera, att då 'jatkuvasti', 'yhä', '(yhä) edelleen' betyder vastedeskin är det inte möjligt att nyttja 'fortfarande' på svenska.

vastedeskin

Jag kommer också i fortsättningen (el. allt fortfarande el. fortsättningsvis) att vara medlem i föreningen.
Tulen jatkuvasti olemaan yhdistyksen jäsenenä.

3. hela tiden, alltjämt, allt fortfarande

I betydelsen koko ajan = 'yhä' är det vanligt att säga hela tiden.

Allt fortfarande är betydligt vanligare i finlandssvenskan än rikssvenskan, som företrädesvis nyttjar alltjämt. 'Fortfarande' är däremot utslutet.

yhä, (yhä) edelleen =
koko ajan

Inom medicinen går utvecklingen hela tiden (el. alltjämt, allt fortfarande) framåt. Lääketieteessä kehitys kulkee jatkuvasti eteenpäin.

Behovet av språkkunskaper ökar hela tiden (el. alltjämt, allt fortfarande). Kielitaidon tarve lisääntyy jatkuvasti.

II jatkuvasti, koko ajan = koko kyseisenä aikana = hela tiden

jatkuvasti, koko ajan = yhtäjaksoisesti, keskeytyksettä = hela tiden

oavbrutet

oavlåtligt

oupphörligt

oavlåtligen

jatkuvasti, koko ajan = alinomaa = hela tiden

ständigt

jämt (och ständigt)

ständigt och jämt

oupphörligen

ideligen

4. hela tiden

(jfr punkt 3)

Lägg speciellt märke till, att då 'jatkuvasti' betyder koko kyseisenä aikana är hela tiden det enda möjliga uttrycket på svenska. Varken 'alltjämt' eller 'fortfarande' kan då nyttjas.

koko ajan =
koko kyseisenä aikana

Vädret har hela tiden varit vackert.
Ilma on jatkuvasti ollut kaunis.

I följande exempel skulle 'alltjämt' ge betydelsen 'vielä(kin)', 'silloin vielä', inte den avsedda innebörden koko ajan, koko kyseisenä aikana.

Det regnade hela tiden, då vi var på landet.
Satoi jatkuvasti, kun olimme maalla.

koko ajan = yhtä-
jaksoisesti,
keskeytyksettä

Vi människor förändras hela tiden.
Me ihmiset muutamme jatkuvasti.

Våra försäljningssiffror har stigit hela tiden.
Myyntilukumme ovat jatkuvasti kasvaneet.

koko ajan = alinomaa

Jag får hela tiden springa och öppna dörren.
Saan jatkuvasti juosta avaamassa ovea.

5. oavbrutet, oavlåtligt

yhtäjaksoisesti,
keskeytyksettä

Vi människor förändras oavbrutet (el. oavlåtligt).
Me ihmiset muutamme jatkuvasti.

Det har regnat oavbrutet (el. oavlåtligt) hela eftermiddagen.
On jatkuvasti satanut koko iltapäivän.
Framför particip:

befolkningens oavbrutet (el. oavlåtligt) stigande levnadsstandard
väestön jatkuvasti kohoava elintaso

lakkaamatta,
herkeämättä

Han pratar oavbrutet (el. oavlåtligt).
Hän puhuu jatkuvasti.

6. oupphörligt, oavlåtligen

Oupphörligt är betydligt vanligare än oavlåtligen, som främst förekommer framför particip.

lakkaamatta,
taukoamatta,
herkeämättä

Det regnar oupphörligt.
Sataa jatkuvasti.

den oavlåtligen debatterande Erland Sundström
jatkuvasti väittelevä Erland Sundström

7. ständigt

aina, alinomaa

Han rör sig ständigt med bil.
Hän liikkuu jatkuvasti autolla.

Vi måste ständigt arbeta vidare.
Meidän on jatkuvasti ponnisteltava eteenpäin.

Särskilt framför particip:

det ständigt ökande antalet människor
ihmisten jatkuvasti lisääntyvä määrä

8. jämt (och ständigt), ständigt och jämt

Starkare än ständigt.

aina vain, alituisesti

Han springer här jämt (och ständigt) (el. ständigt och jämt).
Hän juoksee täällä jatkuvasti.

9. oupphörligen, ideligen

Oupphörligen är rätt sällsynt. Ideligen tillhör vardaglig stil.

alinomaa

Tomtpriserna stiger oupphörligen (el. ideligen).
Tonttien hinnat nousevat jatkuvasti.

III jatkuvasti = keskeytyksettä, tasaista tahtia = fortlöpande

kontinuerligt

jatkuvasti = aika ajoin = allt emellanåt

jatkuvasti = pitemmän aikaa = under en längre tid

jatkuvasti = viime aikoina = på senaste tiden

jatkuvasti = monen vuoden, kuukauden aikana = i flera år

i flera månader

10. fortlöpande, kontinuerligt

Båda rätt sällsynta.

keskeytyksettä,
juoksevasti,
tasaisesti,
tasaista tahtia

Samhället teknikaliseras fortlöpande (el. kontinuerligt).
Yhteiskunta teknistyy jatkuvasti.

Vi måste kunna leverera fortlöpande (el. kontinuerligt).
Meidän on pystyttävä toimittamaan jatkuvasti.

11. allt emellanåt

aika ajoin,
vähän väliä

Vi ordnar allt emellanåt basarer.
Järjestämme jatkuvasti myyjäisiä.

12. ett litet konkretare tidsuttryck än det finska 'jatkuvasti', såsom under en längre tid, på senaste tiden, i flera år, i flera månader

pitemmän aikaa,
viime aikoina,
monen vuoden, kuukauden
tms aikana

Handelsbalansen har under en längre tid uppvisat underskott.
Kauppatase on jatkuvasti osoittanut alijäämää.

Han har vistats utomlands i flera år.
Hän on jatkuvasti oleskellut ulkomailla.

L A A T I A verb

1-2. upp/göra - utarbета

Skilnaden mellan upp/göra och utarbета är inte stor. Upp/göra betönar dock mera resultatet av handlingen, medan utarbета tydligare riktar uppmärksamheten på själva arbetsprocessen, handlingen.

upp/göra

Fast sammansättning förekommer endast i stelar sakprosa.

Upp/göra har en synnerligen mångsidig användning i alla stilarter.

(suunnitella ja) saattaa
valmiiksi; kirjallisesti
muotoilla

göra upp ett förslag, en plan, ett projekt, ett
program, en räkning, en faktura (tavaralasku), en
kalkyl (laskelma), en kostnadsberäkning, en bud-
get, en förteckning (luettelo), en lista, ett
protokoll, ett avtal (sopimus), ett kontrakt (so-
pimus), ett köpebrev (kauppakirja).

utarbeta

Också utarbeta kan stå tillsammans med många sak-
objekt, men har inte riktigt lika mångsidig an-
vändning som uppgöra.

suunnitella ja saattaa
valmiiksi; kirjallisesti
muotoilla

utarbeta ett förslag, en plan, ett projekt, en
offert (tarjous), ett program, en kostnadsberäk-
ning, ett schema (kaavio), en tidtabell, en läro-
bok, ett lexikon, lagar

3-4. upprätta - uppsätta

Upprätta och uppsätta tillhör enbart stelare sak-
prosa och är betydligt sällsyntare än uppgöra och
utarbeta.
Upprätta är något frekventare än uppsätta.

kirjallisesti muotoilla

upprätta en förteckning, ett protokoll, ett av-
tal, ett kontrakt, ett testamente, ett konosse-
ment

kirjallisesti muotoilla

uppsätta ett protokoll, ett avtal, ett kontrakt,
ett testamente, ett konossement

5. avfatta

laatia sanamuoto,
kirjallisesti
muotoilla

avfatta ett brev, ett svar, ett telegram, en
skrivelse (kirjelmä), ett protokoll, ett betän-
kande, (mietintö), ett utlåtande (lausunto), ett
lagförslag, skriftligen avfattad

6. författa

kirjoittaa

författa ett brev, en skrivelse (kirjelmä)

luoda kaunokirjallinen
tuote

författa en roman, en novell, ett skådespel

L A I T O S substantiv

LAITOS I

TOIMINTAPISTE TAI INSTITUUTIO

1. en anläggning

(teollisuus)rakennus,
tehdas

en industriell anläggning
I dag invigs företagets nya anläggning i Uleå-
borg.
Tänään vihittään yrityksen uusi laitos Oulussa.

- urheiluhalli,
-kenttä
- Det blir också nya bollplaner och idrottsanläggningar i Hagsätra och Hässelby.
- Myös Hagsätraan ja Hässelbyhyn rakennetaan uusia pallokenttiä ja urheilulaitoksia.
2. ett företag
- teollisuuslaitos
- Sverige har flera stora industriföretag. Ruotsissa on useita suuria teollisuuslaitoksia.
- liikelaitos
- affärsföretag
3. ett verk
- tuotantolaitos
- el- (sähkö), gas-, kraft-, renings- (puhdistus-), såg- (saha-), järn-, stålverk, kärnkraftsverk, Volvo-verken i Göteborg
- virasto
- statliga och kommunala verk, post- och telegrafverket, telefon-, skatte-, lotsverket (luotsilaitos), stadens skol-, trafik-, renhållningsverk (puhtaanapitolaitos), Tammerfors stads tekniska verk
4. ett institut
- erillinen tutkimus-, oppilaitos, opisto, instituutti, kulttuurikeskus
- forskningsinstitut, Karolinska institutet, Institutet för Arbetshygien (Työterveyslaitos), Svenska institutet
- hoitohenkilökuntaa vaativa hoitolaitos
- ett fysikaliskt institut, (fysikaalinen hoitolaitos), skönhets-, blindinstitut
- raha-, rahoitus-, luottolaitos
- penning-, finansierings-, kreditinstitut
- instituutio, tapojen tai lain määräämä muoto, yhteiskunnallisen elämän muoto
- I denna betydelse är ordet sällsynt. Vanligtvis används institution (se nedan). Aktiebolaget som ekonomiskt institut, äktenskapets institut (avioliittoinstituutio)
5. en institution
- hoitohenkilökuntaa vaativa hoitolaitos
- I Sverige har ordet institution blivit allt vanligare för inrättningar inom vårdsektorn, där man tidigare använde ordet anstalt (se nedan). Anstaltsvård heter nu allt oftare institutionsvård och en vårdanstalt kallas vårdinstitution. En fångvårdsanstalt är en kriminalvårdsinstitution och en straffanstalt en institution för sluten vård eller en institution för omhändertagande. Likaså talar man om äldrvårdsinstitutioner.
- yliopiston tai korkeakoulun yhden tai useamman aineen laitos
- Institutionen för nordiska språk, Botaniska institutionen, Institutionen för Röntgendiagnostik; ett institutionsråd (laitosneuvosto)

instituutio, tapojen tai lain määräämä muoto, yhteiskunnallisen elämän muoto

Jfr institut
Äganderätten är en urgammal germansk institution. Omistusoikeus on ikivanha germaaninen instituutio.

6. en inrättning

Inrättning är det ord för 'laitos' som har den allmänaste innebörden och det täcker många av ovanstående ords betydelser.
en industriell inrättning, produktionsinrättning

teollisuus-,
tuotantolaitos

julkinen, yksityinen
laitos

statliga och kommunala inrättningar, allmänna och privata inrättningar, sociala inrättningar, välgörenhetsinrättningar (hyväntekeväisyyslaitos)

raha-, rahoitus-,
luotto-, vakuutus-
laitos

penning-, finansierings-, kredit-, försäkringsinrättning

opetuslaitos

läro-, gymnastikinrättning, en inrättning för utbildning av invalider

erityyppisiä muita
palvelulaitoksia

tvätt-, bad-, siminrättning

7. en anstalt

I Sverige har ordet anstalt blivit allt sällsyntare, medan det fortfarande är rätt frekvent i finlandssvenskan i namn på inrättningar inom vård- och utbildningssektorn samt inom penning- och försäkringsväsendet. Som namn på vårdinstitutioner för missbrukare och fångar används anstalt dock alltså i någon utsträckning också i Sverige.

Inom vårdsektorn har anstalt i Sverige främst ersatts av ordet institution (se ovan). Också andra benämningar har tagits i bruk. En uppfostringsanstalt heter sålunda numera en ungdomsvårdsskola eller ett skolhem. Fr o m 1.1.1982 talar den svenska socialtjänstlagen om hem för vård eller boende, varmed avses institutioner inom socialtjänsten som ger vård, behandling, omvårdnad eller tillsyn. I samma lag kallas alla typer av åldringsvårdsinstitutioner för servicehus.

hoitohenkilökuntaa
vaativa hoitolaitos

Anstalterna för åldringsvård (Helsingfors stad)

I Sverige:

Statens vårdanstalt Venngarn (en institution för behandling av män med alkoholproblem)
fångvårdsanstalten Hall

Inom forskning och utbildning liksom inom penning- och försäkringsväsen har man i Sverige övergått till att använda inrättning och institut. Exempler nedan är hämtade ur finlandssvenskan.

tutkimus-,
opetuslaitos

Statens kontrollanstalt för mjölkprodukter,
Frökontrollanstalten

takaus-,
kansaneläkelaitos

Statsgarantianstalten (Valtiontakauslaitos),
Folkpensionsanstalten (i Sverige Riksförsäkrings-
verket)

8. ett väsen best form av väsende
väsendet

Såsom senare led i sammansättningar betecknar
väsen allt som hör till förleden. 'Samhälleligt
system', 'organisering', 'institution'.

yhdysanoissa olot,
instituutio,
yhteiskunnallinen
järjestelmä,
toiminta

det finländska skolväsendet (allt som har med den
finländska skolan att göra), bank-, penning-,
post-, försvars- (puolustus-), krigs-, rätts-,
feodal-, kast-, kloster- (luostari-), nations-
väsen (osakuntalaitos)

9. ett väsende

Samma betydelse som väsen men i obestämd form
mycket sällsyntare än detta.

L A I T O S I

TEOKSEN PAINOS

1. en upplaga

painos

Andra upplagan är slutsäld.
Toinen painos on loppuunmyyty.

2. en utgåva

muun henkilön kuin
kirjailijan toi-
mittama laitos

förordet till den svenska utgåvan
ruotsinkielisen laitoksen esipuhe

3. en edition = 'utgåva'

muun henkilön kuin
kirjailijan toimit-
tama laitos

en ny kritisk edition av Shakespeare
Shakespearens teosten uusi kriittinen laitos

T I E T O substantiv

TIETO I

ULKOPUOLELTA ANNETTAVA ASIATIETO:

UPPGIFT, UPPLYSNING, INFORMATION

1. en uppgift om (vanligast)
på

asiatieto, yksi-
tyiskohtainen tieto

person-, sak-, pris-, siffer- (numero-), tid-
ningsuppgift, uppgift om tid och plats, uppgifter
om namn och adress

Vi ber Er lämna noggranna vikt- och måttuppgifter om varan.
Pyydämme Teitä antamaan tarkat paino- ja mittatiedot tavarasta.

Vi önskar fullständiga uppgifter på deltagarna.
Haluamme täydelliset tiedot osanottajista.

Enligt uppgift räknar man med att faran nu är över.
Saamamme tiedon mukaan vaaran arvellaan nyt olevan ohi.

2. en upplysning om

asiatieto, selitys,
selvitys

Vi önskar tekniska upplysningar om maskinen.
Haluamme teknisiä tietoja koneesta.

Närmare upplysningar om anställningen lämnas av platschefen.
Lähempiä tietoja toimesta antaa paikallisjohtaja.

Vi måste skaffa upplysningar om mannen.
Meidän on hankittava tietoja miehestä.

Tack för upplysningen!
Kiitos tiedosta!

viesti

Föräldrarna saknar alla upplysningar om var han befinner sig.
Vanhemmillä ei ole mitään tietoja hänen olinpaikastaan.

lisätietoja

ytterligare upplysningar

I betydelsen 'luottotietoja' brukas i sammansättningar upplysningar: kredit-, soliditetsupplysningar, inte: -uppgifter. Som enkelt ord kan man däremot använda både uppgifter och upplysningar:

luottotietoja

Vår bankförbindelse lämnar uppgifter (el. upplysningar) om vår soliditet.

Pankkimme antaa meistä luottotietoja.

3. information om

- Obest. art.

ilmoitus, tiedon-
anto, tiedotus

Vi har inte fått någon som helst information om konferensen.
Emme ole saaneet minkäänlaista tietoa konferensista.

All information som vi får via teven är inte tillförlitlig.
Kaikki television välityksellä saamamme tieto ei ole luotettavaa.

asiatieto, selitys,
selvitys

Broschyren innehåller information (el. informationer) om sevärdheter längs Europavägen. Esite sisältää tietoja Eurooppatien varrella sijaitsevista nähtävyyksistä.

Märk. Finska notisbyrån 'Suomen tietotoimisto'

TIETO II

VIESTI, ILMOITUS: BESKED, MEDDELANDE, UNDERRÄTTELSE, BUD, BUDSKAP

1. ett besked om (vanligast)
på 'johdosta'

viesti, sana

Vill ni lämna något besked till henne?
Haluatteko jättää hänelle sanan?

vastaus, selitys

Du ska få säkert besked (om saken) i morgon.
Huomenna saat varman tiedon (asiasta).

Vi motser Ert besked på detta förslag.
Odotamme vastaustanne tämän ehdotuksen johdosta.

2. ett meddelande om

ilmoitus, viesti,
tiedotus

Meddelandet om konkursen kom inte oväntat.
Tieto konkurssista ei tullut odottamatta.

3. en underrättelse om

viesti, sanoma,
tiedotus

Underrättelsen om hans utnämning kom som en överraskning.
Tieto hänen nimityksestään tuli yllätyksenä.

4. ett bud om

viesti, sanoma

Budet om presidentens död togs emot under tystnad.
Tieto presidentin kuolemasta otettiin vastaan hiljaisuuden vallitessa.

5. ett budskap om

viesti, sanoma

Budskapet om presidentens bortgång togs emot under tystnad.
Tieto presidentin poismenosta otettiin vastaan hiljaisuuden vallitessa.

TIETO III

IHMISEN OMA TIETÄMYS, TIETÄMINEN: KUNSKAP, INSIKT, KÄNNEDOM, VETSKAP, VETANDE

1. kunskap om
i (ett ämne)

- Obest. art.

tieto henkisenä
pääomana, oppi,
viisaus

Kunskap är makt.
Tieto on valtaa.

Kunskapens träd på gott och ont
Hyvän ja pahan tiedon puu.

tuntemus, opilliset tiedot, koulu-, ammattitiedot

Vi har än så länge mycket bristfälliga kunskaper om hur kostvanorna inverkar på hälsan. Meillä on toistaiseksi hyvin puutteelliset tiedot siitä, miten ruokatottumukset vaikuttavat terveyteen.

Han har goda kunskaper i fysik. Hänellä on hyvät tiedot fysiikassa.

praktiska, teoretiska kunskaper i ämnet, fack-, fakta- (asia-), minneskunskaper

Märk. sakkunskap 'asiantuntemus'
språkkunskaper 'kielitaito'

2. en insikt om
i

ymmärtämys, oivallus, käsitys, kuva

Den moderna människan vill vinna insikt om sig själv.
Nykyajan ihminen haluaa tietoa itsestään.

Jag börjar småningom komma till insikt om sakens rätta natur.
Alan vähitellen päästä selville asian oikeasta luonteesta.

Hans ställning gav honom otroliga insikter i landets försvar.
Hänen asemansa antoi hänelle uskomattomia tietoja maan puolustuksesta.

opilliset tiedot, erityisesti todistuksen tms arvosanoissa

Hon fick utmärkta insikter i svenska. Hän sai erinomaiset tiedot ruotsissa.

Han har grundliga insikter i många ämnen. Hänellä on perusteelliset tiedot monessa aineessa.

3. kännedom om

- Obest. art. då kännedom står utan adjektivattribut.

± Obest. art. då kännedom bestäms av adjektivattribut.

tuntemus

Han har (en) bättre kännedom om saken än jag. Hänellä on parempi tieto asiasta kuin minulla.

Utan kännedom om detaljerna vill jag inte ta ställning till saken.
Koska minulla ei ole tietoja yksityiskohdista, en halua ottaa kantaa asiaan.

Med kännedom om hans karaktär förvånar jag mig inte över detta.
Tuntien hänen luonteensa en hämmästele tätä.

tulla jkn tietoon

Saken har kommit till direktionens kännedom. Asia on tullut johtokunnan tietoon.

Har du fått löfte om arbete?
Onko sinulla työstä tietoa?

Han har ingen aning om var han ska få arbete.
Hänellä ei ole tietoakaan työstä.

Har du fått något jobb? el. Har du någon möjlighet att få jobb?
Onko sinulla työpaikasta tietoa?

TUTKIA, TARKASTAA verb

Se även TUTKIMUS

Lägg märke till att forska bara betyder 'harjoittaa tieteellistä tutkimustyötä'. Betydelseskillnaden mellan undersöka och granska bör hållas isär. Undersöka är 'tutkia', medan granska är 'tarkastaa'. Det heter sålunda undersöka saken, möjligheterna, men granska räkenskaper, räkningar. Granska innebär, att man ser efter att allt är i sin ordning och vid behov företar eller föreslår ändringar och rättelser. De vanligaste verben för 'tarkistaa' är justera och revidera. Det heter t ex justera löner, protokoll, revidera sin uppfattning, en reviderad upplaga.

1. undersöka

tutkia jtk rajattua
kohdetta
analysoida

undersöka en patient, en vara, en maskin, ett brott (rikos), ett ämne, innehållet, området
undersöka blodets kemiska sammansättning (koostumus)

yrittää ottaa selvää

undersöka saken, möjligheterna, ett problem, ett sakförhållande

undersöka hur ngt fungerar

2. granska

tarkastaa,
tarkkaan tutkia,
käydä läpi

granska räkenskaper (tilit), räkningar, varor, pass, språkgranskare (kieliasun tarkastaja)

granska något i minsta detalj
en granskande blick (katse)

Manuskriptet har granskats av professor L.
Professor L. on tarkastanut käsikirjoituksen.

3. forska

harjoittaa tieteellistä tutkimustyötä

Han har forskat en stor del av sitt liv.
Hän on ollut tutkijana suuren osan elämästään.

4. forska i
harjoittaa tieteellistä tutkimustyötä forska i gamla handlingar (asiakirja), i myrornas kärleksliv
5. forska i
etter
ottaa selville forska i en sak
forska efter orsaken, sanningen
en forskande blick
6. ut/forska
tarkkaan ja suunnitelmallisesti tutkia (jtk tuntematonta tai epäselvää), selvittää Mest fast sammansättning.
utforska naturens hemligheter
7. etterforska
tutkiskella, tiedustella, etsiskellä efterforska orsakerna till ngt,
etterforska ett försvunnet paket
8. studera
tarkkailla, tehdä havaintoja studera trafiken, folkvimlet, arabisk folkmusik,
förhållandena i landet, myrornas kärleksliv;
studera ngn el. ngt noga
lukea, katsella, studera annonser, reklamer, tidtabeller, gamla kartor
Protokollet studeras nu noga.
Pöytäkirjaa tutkitaan nyt tarkkaan.
9. rannsaka
tarkasti tutkia; katsoa ihmisen sydämeen; tuomioistuimen tutkinnassa kuulustella en rannsakande blick
rannsaka ngns hjärta
rannsaka en brottsling (kuulustella rikollista)
rannsaka i ett mål (tutkia oikeusjuttua)
10. pröva
tarkkaan tutkia pröva innan du dömer!
prövande blickar
tuomioistuimen tutkinnassa kuulustella pröva ett mål
tutkia oikeusjuttua

TUTKIMUS, TUTKIMINEN, TUTKIELMA substantiv

Se även TUTKIA

I TUTKIMINEN

Vid återgivning till svenska av finskans 'tutkimus' är det viktigast att kunna skilja mellan be-

greppen undersökning och forskning. Det vanligaste felet är att det abstrakta begreppet forskning används för det konkreta undersökning i betydelsen 'selvitys', 'jkn rajatun kohteen tutkiminen'. Forskning har i singularis innebörden 'tieteellinen toiminta yleensä'.

I detta sammanhang upptas också ordet granskning 'tarkastaminen', därför att en sammanblandning mellan undersökning och granskning är vanlig. Observera, att de vanligaste motsvarigheterna till 'tarkistus' är justering och revidering.

1. en undersökning av

Jfr undersökning 'tutkielma'

selvitys, tutkimus
tosiasioiden havain-
noinnin tai muun
osoittamisen mielessä;
yleensä samalla kyse
yksittäistapausta tai
asiaintilaa koskevasta
tosiasioiden selvittä-
misestä ilman yleistyksii-
n päätymisen pyrki-
mistä

göra el. företa en undersökning av jordbrukets lönsamhet, av en patient, av brottsplatsen, göra el. företa en konsumtions- (kulutus-), marknads-, mass-, opinions- (mielipide-), skrivbords-, fält-, läkar-, röntgenundersökning

analysointi

en mikroskopisk, kemisk undersökning av blodet

tieteellinen tutkimus
kun on kyse jkn rajatun
kohteen tutkimisesta

företa en undersökning av de svenska passivkonstruktionerna
suorittaa ruotsin kielen passiivirakenteita koskeva tutkimus

2. en granskning av

tarkastaminen,
kontrolli,
tarkka tutkiminen

en granskning av räkenskaperna (tilit), räkningarna, pass, motorn, en kritisk granskning av läroböcker, språkgranskning, en offentlig granskning av en doktorsavhandling

3. forskning i

- Obest. art.
- Plur.

tiede, tieteellinen
tutkimustoiminta
yleensä, tieteen
harjoittaminen

forskningens senaste landvinningar (tutkimuksen viimeisimmät aluevaltaukset)
bedriva forskning i litteraturvetenskap
atom-, cell- (solu), dialekt-, grund-, handstils-, käll-, ortnamns-, släkt-, ärftlighetsforskning (perinnöllisyystutkimus), jämförande språkforskning (vertaileva kielentutkimus)

forskningsanslag (tutkimusmääräraha), -avdelning, -resultat, Statens tekniska forskningscentral

4. forskning om
gällande, angående etc
i

- Sing.

tutkimus tosiasioiden
ja niissä ilmenevien
yleisten lainalaisuuksien,
esim. tilastollisten yhteyksien,
osoittamisen mielessä; tutkimuskohde
on samalla sellainen, että
yleistykseen päätyminen on mahdollista

Han bedriver forskningar om (el. gällande) alkoholens inverkan på hälsan. Han suorittaa tutkimuksia alkoholin vaikutuksesta terveyteen.

Hans egna forskningar i ämnet är redan slutförda. Hänen omat aihetta koskevat tutkimuksensa ovat jo loppuun suoritettut.

5. ett studium, studiet av

- Plur.

tieteellinen
tutkimustyö

Studiet av dialekter upplever en renässans. Murteiden tutkiminen on kokemassa renessanssin.

tutkiminen,
tutkiskelu,
tarkastelu

Staden är väl värd ett närmare studium. Kaupunki on hyvinkin lähemmän tutkimisen arvoisen.

Nykomlingen blev föremål för ett nyfikat studium. Tulokas joutui uteliaan tarkastelun kohteeksi.

Såsom förled i sammansättningar används formen studie-: studieobjekt (tutkimuskohde)

6-7. efterforskningar efter, forskningar efter

- Sing.

etsintä,
tiedustelu

I betydelsen 'etsintä' är efterforskningar betydligt vanligare än forskningar.

Polisen har anställt efterforskningar (el. forskning) efter den försvunna pojken, det försvunna paketet.

Poliisi on käynnistänyt tutkimukset kadonneen pojan, paketin löytämiseksi.

8. en utforskning av

tarkka tutkimus,
tiedustelu,
urkinta

Polisen företog grundliga utforskningar av den misstänktes privatliv.

Poliisi suoritti perusteellisia tutkimuksia epäillyn yksityiselämästä.

etsiminen

Man har företagit en grundlig utforskning av malmfyndigheterna i landet.

On suoritettu perusteellinen malmilöydösten tutkiminen maassa.

9. en rannsakan (-Plur.), en rannsaking
lak. tuomioistuimen oikeudellinen tutkinta, kuulustelu
utan rannsaking och dom (asiaa) tutkimatta ja tuomitsematta
undergå rannsakan joutua tutkinnan kohteeksi
10. en prövning
tutkinta, harkinta
(oppilaan) tietojen
utan prövning och dom (asiaa) tutkimatta ja tuomitsematta
Den studerande bör undergå prövning i modersmålet.
Opiskelijan on suoritettava äidinkielen koe.
- II T U T K I E L M A
1. en undersökning om
tutkielma, tutkimusraportti, julkaisu
Jfr undersökning 'tutkiminen'
Han har publicerat en intressant undersökning om jordbrukets lönsamhet.
Hän on julkaissut mielenkiintoisen maatalouden kannattavuutta koskevan tutkimuksen.
2. ett arbete om
i (ett ämne)
tieteellinen tutkielma, teos, julkaisu, kirjoitus
ett omfattande arbete om cancerrisker
Han har publicerat många vetenskapliga arbeten i ämnet.
Hän on julkaissut aiheesta monta tieteellistä tutkielmaa.
3. en avhandling om
i (ett ämne)
tieteellinen tutkielma, väitöskirja, gradutyö
en doktorsavhandling (gradualavhandling) om cancerrisker
L. har publicerat många avhandlingar i ämnet.
L. on julkaissut aiheesta monta tutkielmaa.
4. en studie av
över
i
(suppeahko) tutkielma, (pienehkö) tieteellinen tutkimus
en arkeologisk studie av Sofiakyrkan
en studie över det svenska folklynnet
tutkielma ruotsalaisesta kansanluonteesta
en studie i Nietzsches lära om viljan till makt

T U T U S T U A verb

1. bli bekant med
+ Personobj.
- Passiv
tulla tutuksi Jag blev bekant med många intressanta personer på kursen.
Tutustuin kursseilla moniin mielenkiintoisiin ihmisiin.
2. lära känna
- Passiv
Lära känna används främst med personobjekt, liksom finskans 'oppia tuntemaan'. Med sakobjekt nyttjas uttrycket bara, då objektet betecknar något avgränsat helt. Med sakobjekt med så obestämd betydelse som 'förhållandena', 'situationen' etc kan 'lära känna' inte nyttjas.
oppia tuntemaan Jag lärde känna många intressanta personer på kursen.
Tutustuin kursseilla moniin mielenkiintoisiin ihmisiin.
- perehtyä, saada tietö jstk Hon lärde känna metoden i Frankrike.
Hän tutustui menetelmään Ranskassa.
3. göra bekantskap med ngn el. ngt
- Passiv
Sakprosestil
tehdä tuttavuutta Jag gjorde bekantskap med honom under flygresan.
Tutustuin häneen lentomatalla.
göra bekantskap med en bok, en pjäs, förhållandena
4. stifta bekantskap med ngn el. ngt
- Passiv
Sakprosestil, stelare än 'göra bekantskap med'.
tehdä tuttavuutta stifta bekantskap med en person, en bok, en modell, en pjäs, förhållandena, situationen i landet
5. bekanta sig med
+ Sakobjekt
- Passiv
Ledigare stil

Bekanta sig med kan ta ett stort antal olika slags substantiv som sakobjekt.

bekanta sig med den nya fabriken, maskinen, bilen
bekanta sig med prov på arabisk litteratur, med
intrigen i romanen

6. komma el. gå och titta på ngt

För 'tulla, mennä tutustumaan' bör man föredra
komma, gå och titta på framom 'komma, gå och be-
kanta sig med'.

tulla, mennä
tutustumaan jhk

Kom och titta på våra nya modeller.
Tule tutustumaan uusiin malleihimme.

7. ta del av

- Passiv
Sakprosestil.

tutustua lukemalla

Vi ber Er ta del av vår nya broschyr.
Pyydämme Teitä tutustumaan uuteen esitteeseemme.

Någon gång används ta del av med sakobjekt i be-
tydelsen 'lära känna'.

perehtyä, saada tieto

Han har fått ta del av den här scenens avigsidor.
Hän on joutunut tutustumaan tämän näyttämön huoi-
noihin puoliin.

8. sätta sig in i

- Passiv

perehtyä

sätta sig in i förhållandena (olot), en fråga,
realiteterna, svårigheterna, ett ämne

9. göra sig förtrogen med

- Passiv

perehtyä

göra sig förtrogen med förhållandena, ett ämne,
terrängen (maasto)

V I E L Ä adverb

FELKÄLLA: Vielä är inte alltid ännu på svenska.

I TIDSADVERB 'edelleen'

Jakande sats

Se även EDELLEEN punkt 1 och JATKUVASTI punkt 1.

Lägg märke till att rikssvenskan inte använder
ännu som tidsadverb i alla de betydelser som

'vielä' kan ha. I de betydelse av 'vielä' som upptas i punkterna 2 - 4 och 6 är ännu en finlandism.

1. än, ännu

Då adverbet än har betydelsen 'yhä', '(yhä) edelleen' står det företrädesvis först eller sist i satsen, medan det ytterst sällan kan stå inne i satsen. Vanligast i alla ställningar är ännu.

yhä, (yhä) edelleen Jfr Han är i Hangö än (el. ännu).
Han är ännu i Hangö.
Hän on vielä Hangossa.

Än (el. Ännu) finns det optimister.
Vielä on olemassa optimisteja.

2. längre fram

vastaisuudessa, myöhemmin Kanske vi kontakter er igen längre fram.
Ehkä otamme teihin vielä yhteyttä.

Vi ska återkomma längre fram.
Palaamme vielä asiaan.

3. någon gång

joskus epämääräisessä tulevaisuudessa, joskus myöhemmin Den här kan jag ju behöva någon gång.
Tämänhän minä vielä saatan tarvita.

4. en gång, till sist

kun tästä aika kuluu, loppujen lopuksi Det blir nog karl av honom en gång (el. till sist).
Kyllä hänestä vielä mies tulee.

5. än, ännu

I betydelsen 'niin myöhään kuin' är ännu vanligare än än, både som framförställd och som efterställd bestämning till andra tidsuttryck.

niin myöhään kuin Jag såg henne ännu (el. än) i går.
Näin hänet vielä eilen.

Vi kommer att många år än (el. ännu) behöva din hjälp.
Tulemme vielä monta vuotta tarvitsemaan apuasi.

Ännu (inte: *Än) min mormor kände till metoden.
Vielä isoäitini tunsu menetelmän.

Ännu som ruiner talar kyrkor och slott.
Kirkot ja linnat puhuvat vielä raunioinakin.

6. redan

I finlandssvenskan används ännu också i betydelsen 'redan'.

Jo, niin alkaisin kun

Biljetterna måste lösas ut redan i dag.
Liput on lunastettava vielä tänään.

Vi ska redan i en snar framtid öppna en affär i Uleåborg.
Avaamme vielä lähiaikoina liikkeen Oulussa.

Nekande sats

1. än, ännu

Än står företrädesvis först eller sist i satsen, medan det ytterst sällan kan stå inne i satsen. Vanligast i alla ställningar är ännu.

ei vielä

Än (Ännu) har han inte kommit.
Han har inte kommit än (el. ännu).
Hän ei ole tullut vielä.

Han har ännu aldrig hjälpt mig.
Hän ei ole vielä koskaan auttanut minua.

Hon är knappast klar än (el. ännu).
Hän on tuskin vielä valmis.

Än (el. Ännu) är ingen skada skedd.
Vielä ei ole tapahtunut mitään vahinkoa.

Det här är ännu ingenting.
Tämä ei vielä ole mitään.

Han gick hem klockan tre utan att ännu ha träffat läraren.
Hän meni kotiin kello kolmelta ilman että olisi vielä tavannut opettajaa.

Även:

Innan han ännu hade blivit berömd (= På den tiden då han ännu inte hade blivit berömd), brukade han sjunga på våra fester.
Ennen kuin hän vielä oli tullut tunnetuksi, hänellä oli tapana laulaa meidän juhlissamme.

2. fortfarande

ei vieläkään

Hon har fortfarande inte ringt.
Hän ei vieläkään ole soittanut.

Fortfarande inget svar?
Eikö vieläkään vastausta?

II GRADADVERB 'lisäksi', 'lisää'

1. ännu

Det är att märka, att ännu i betydelsen 'lisäksi' i rikssvenskan bara används omedelbart framför substantiv i obestämd form eller framför räkneordet en, ett. I andra ställningar är ännu en finlandism och en mycket vanlig sådan. Se även punkterna 14 och 15.

lisäksi, lisää

Jag har ännu ett förslag.
Minulla on vielä yksi ehdotus.

Han stannar i Norge ännu en liten tid.
Hän jää Norjaan vielä vähäksi aikaa.

Ge mig ännu en.
Anna minulle vielä yksi.

ännu en av våra medlemmar
vielä yksi jäsenistämme

2-3. till, mer(a)

Som bestämning till andra uttryck än substantiv i obestämd form eller räkneordet en, ett motsvaras 'vielä' i betydelsen 'lisää' ofta av till och mer(a). Till används tillsammans med framförställda bestämningar (två till, tre timmar till, lite till), medan mer(a) brukas, då framförställda bestämningar saknas (mer(a) av det här papperet). Mer(a) står också efter pronomen (något mer 'vielä jtk').

lisää

Jfr Ge mig lite till av det här papperet.

Ge mig mera (inte: till) av det här papperet.

Ge mig ännu ett papper.

till

Vi behöver två till.
Tarvitsemme vielä kaksi.

Jag fick vänta tre timmar till.
Sain odottaa vielä kolme tuntia.

mer(a)

Vill du säga något mer?
Haluatko sanoa vielä jotakin?

Jag behöver mera papper (inte: *till).
Tarvitsen vielä paperia.

4. ytterligare

I sakprosa är ytterligare en vanlig motsvarighet till 'vielä'.

lisäksi

Jag vill ytterligare påpeka, att maskinen är lättskött.
Haluan vielä korostaa, että kone on helppohoitoinen.

Ytterligare ett problem är att vi saknar utbildad personal.
Erään ongelman muodostaa vielä se, ettei meillä ole koulutettua henkilökuntaa.

5. vidare

Se även EDELLEEN punkt 4.

I ledigare sakprosa är vidare som bestämning till verbet en rätt vanlig motsvarighet till 'vielä' = 'edellä mainitun lisäksi'.

edellisen lisäksi,
edellä mainitun lisäksi

Det är vidare att märka, att priserna kan stiga.
On vielä huomattava, että hinnat saattavat nousta.

6. dessutom

Dessutom är i alla stilarter lämpligt att använda för 'vielä' i betydelsen 'sitä paitsi'.

sitä paitsi

Jag vill dessutom framhålla, att den här bilen är bensinsnål.
Haluan vielä korostaa, että tämä auto kuluttaa vähän bensiiniä.

sitä paitsi, vieläpä

Hän är vacker och dessutom intelligent.
Hän on kaunis ja vielä älykäs.

7. också, även

I ledig stil säger man gärna också, även, då finskan har ett obetonat 'vielä' = 'myös' som bestämning till verbet.

myös

Jag vill också (el. även) säga, att utsikten är alldeles underbar.
Haluan vielä sanoa, että näköala on aivan ihana.

8. Och sen

I ledigt talspråk börjar man ofta en mening med Och sen, då man på finska har 'Ja vielä' = 'Ja sitten vielä'.

ja sitten vielä

Och sen vill jag påminna om att tåget går klockan tre.
Ja vielä haluan muistuttaa siitä, että juna lähtee kello kolmelta.

9. Ø

Någon gång kan ett obetonat 'vielä' som bestämning till verbet gärna förbli översatt.

Jag skulle vilja tillägga, att ...
Haluaisin vielä lisätä, että ...

10. vem annan, vem ... också, vem mer, vem vidare,
vad annat, vad vidare

I alla stilarter används vem annan, vem ...
också, vem mer, vad annat, i sakprosestil dess-
utom vem vidare, vad vidare.

kuka vielä,
mitä vielä

Vet du, vem annan som (vem som också, vem mer
som, vem vidare som) skickade hälsningar?
Tiedätkö kuka vielä lähetti terveisiä?

Vad annat vill du föreslå? Vad vill du vidare
föreslå?
Mitä vielä haluat ehdottaa?

11. t.o.m.

jopa,
vieläpä - -kin

T.o.m. priset är fördelaktigt.
Vieläpä hintakin on edullinen.

12. till på köpet

jopa, vieläpä,
päälle päätteeksi

Ni kan ju till på köpet förlora era pengar.
Voittepa vielä menettää rahannekin.

13. bara

tunteenomaisissa
huudahduksissa

Det skulle bara fattas.
Se vielä puuttuisi.

14. ännu i jämförelser

Resultatet är ännu bättre än vi hade väntat oss.
Tulos on vielä parempi kuin olimme odottaneet.

i ännu mycket högre grad
vielä paljon suuremmassa määrin

ännu mer älskad, ännu mer, ännu fler, ännu
mindre, ännu oftare

ännu mer än förr = entistä enemmän

15. ändå i jämförelser

I vardagligare stil i synnerhet i rikssvenskan
används ändå i jämförelser.

Eriks förslag är ändå bättre.
Erikin ehdotus on vielä parempi.

Y H Ä

Se EDELLEEN, JATKUVASTI, VIELÄ